

Hukuk Bülteni

Ticaret ve Borçlar Hukuku | Ocak 2021

BİRLEŞİK KRALLIK İLE TİCARİ İLİŞKİLER: SERBEST TİCARET ANLAŞMASI

Türkiye ve Birleşik Krallık, sahip oldukları karşılıklı pazar erişim yapılarını Brexit geçiş döneminin sona ermesini takiben devam ettirmek amacıyla uzun süredir müzakere edilen serbest ticaret anlaşmasını 29 Aralık 2020 tarihinde imzaladı.

Müzakerelerin Arka Planı

Birleşik Krallık, Türkiye'nin en önemli ticaret ortakları arasında yer alıyor ve şüphesiz, iki ülkenin ticari ilişkilerini bu noktaya getiren enstrüman Ankara Anlaşması. Avrupa Ekonomik Topluluğu ile Türkiye arasında bir ortaklık oluşturan Ankara Anlaşması, bugüne dek tarafları arasında sürekli ve dengeli ticari ve ekonomik ilişkileri teşvik etti ve gümrük birliğinin tesis edilmesini sağladı. Gümrük birliği kapsamında Türkiye, tüm sanayi ürünleri ve tarım ürünlerinin sanayi bileşenleri için Avrupa Birliği'nin ortak gümrük tarifesi (OGT) uygulamaya başladı. Taraflar ayrıca ikili ticaretleri üzerindeki tüm gümrük vergilerini, miktar kısıtlamaları ve benzer tedbirleri ortadan kaldırdı.

Birleşik Krallık, Avrupa Birliği'nin bir üyesi olduğundan, gümrük birliği kapsamındaydı. Bu nedenle, Birleşik Krallık ve Türkiye arasındaki ticaret, gümrük birliği kapsamına giren ölçüde, gümrük vergileri ile harçlarından muaftı ve bu avantaj iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin gelişmesinde büyük rol oynadı. Birleşik Krallık Avrupa Birliği'nden çıkma kararı aldığı anda, Birleşik Krallık ekonomisinin geleceği ve Türkiye ile ticari ilişkileri konusunda birçok belirsizlik ortaya çıktı.

Brexit'i takip eden "Brexit geçiş dönemi" boyunca Birleşik Krallık, Avrupa Birliği düzenlemelerine tabi olmaya ve gümrük birliğinin bir parçası olmaya devam etti. Ancak, 31 Aralık 2020 itibarıyla geçiş dönemi sona erdi. Avrupa Birliği ve Birleşik Krallık, geçiş dönemi sonrasındaki ilişkilerini şekillendirmek amacıyla bir süredir bir ticaret ve işbirliği anlaşması müzakere etmekteydi. Taraflar bu anlaşmayı 24 Aralık 2020 tarihinde imzaladı. Geçiş döneminin sona ermesi ile Birleşik Krallık gümrük birliğinden de ayrılmış olduğundan, Birleşik Krallık ile Türkiye arasında ikili bir serbest ticaret anlaşması imzalanmaması halinde iki ülke arasındaki ticari ilişki temelden değişecekti.

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

Serbest Ticaret Anlaşmasının Kapsamı

Hükümet yetkilileri, açıklamalarında serbest ticaret anlaşmasının temel amacının gümrük birliğinin getirdiği kazanımları sürdürmek ve geliştirmek olduğunu vurgulamaktaydı. Geçtiğimiz günlerde anlaşmanın tam metni Birleşik Krallık tarafından kamuoyuna açıklandı. Beklendiği üzere, anlaşma mallara ilişkin hükümler içeriyor; taraf ülke vatandaşlarının karşılıklı yatırımlarına ilişkin düzenlemelere ise yer vermiyor. Anlaşma uyarınca, anlaşmada listelenen sanayi ve tarım ürünleri üzerindeki tüm gümrük vergileri taraflarca indirilecek veya tamamen kaldırılacak.

Taraf ülke vatandaşlarının karşılıklı yatırımlarına ilişkin olarak Birleşik Krallık ile Türkiye arasında imzalanmış olan İkili Yatırım Anlaşması, serbest ticaret anlaşması hükümlerinden etkilenmeyecek. Buna ek olarak taraflar, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç iki yıl içerisinde serbest ticaret anlaşmasının kapsamını değiştirmek, modernize etmek ve genişletmek amacıyla bir müzakere süreci başlatacakları konusunda da mutabık kaldı. Taraflar ayrıca bu müzakerenin tarım ürünleri ticareti, hizmet ticareti, yatırım, sübvansiyonlar, sürdürülebilir kalkınma, çevre, iklim değişikliği, işgücü, yolsuzlukla mücadele, dijital ekonomi, küçük ve orta ölçekli işletmeler ve fikri mülkiyet konularını kapsayacağı konusunda anlaştı. Ticaret Bakanlığı, anlaşmada öngörülen müzakere sürecinin henüz başlamadığını, ancak konuyla ilgili ön çalışmalar yürüttüklerini açıkladı.

İmzalanan serbest ticaret anlaşması Türkiye ile Birleşik Krallık arasında daha derin ve kapsamlı bir ticaret ilişkisi kurulmasının temelini oluşturuyor.

İLETİŞİM

Av. İnci Karcıoğlu

ikarciloglu@kolcuoglu.av.tr

Av. Mayıs Büşra Mollaahmetoğlu

mbmollaahmetoglu@kolcuoglu.av.tr

Stj. Av. Ilgın Bayram

ibayram@kolcuoglu.av.tr